Nr. 26.

Warszawa

$\frac{18}{30}$ czerwca 1866 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Zaczęcie działań wojennych nietylko że nie robi ogólnego wrażenia na giełdy, ale nawet wyradza w pewnych kierunkach ożywienie interesów i polepszenie pewnych targów pieniężnych. Pomijając już ciągły przypływ zasobów metalicznych do banków angielskiego i francuzkiego, dowodzący zaufania, wysoka cyfra biletów w obiegu i portfelu dowodzi żywości obrotów przemysłowych i handlowych. Nadto chociaż bank angielski przez ostrożność — zbyteczną może w obec przykładu b. francuskiego,—utrzymuje stopę 10%, to jednak banki prywatne i bankierowie (brokers) londyńscy, zniżają skup do 9½ i 9%; a na giełdzie (Stock-Exchange) pożyczki krótko-terminowe robią się na 6½ i 6%. Zauważono, że jeśli jest zawsze pewna obawa i rezerwa ze strony kapitalistów, to przeciwnie przemysłowcy odznaczają się śmiałością i zaufaniem w żywotność pracy.

Włoska renta okazała zjawisko godne szczególnéj uwagi: po wypowiedzeniu wojny zaczęła się podnosić, a po przegranéj bitwie pod Custozza podskoczyła o 1% (40,90). Nie jest tu bez wpływu wzmianka o Włochach znanego listu cesarza Napoleona do ministra spr. zagr.; ale też i to przypuszczać należy, iż owe odparcie armji włoskiéj nie musi być tak wielką dla nich klęską, jak to z pierwszych wiadomości wnosić było można.

Projektowana pożyczka przymusowa włoska ma być zabespieczona na dobrach duchowieństwa, które będą wkrótce na skarb zabrane (incamerate).

Na naszéj giełdzie papiery publiczne trzymają się dobrze, obligi skarbowe nawet podniosły się znacznie, bo o 3% (83½); listy zastawne zostały prawie bez zmiany (1-éj serji 85⅓, 2-éj serji 83½), listy likwidacyjne również (60¼). Akcje dr. ż. W.-Wied. podniosły się o 4%, inne mało żądane.

Wexle berlińskie korzystniéj nieco wypadły skutkiem trasowań na rachanek wełny z jarmarku warszawskiego na wywóz za granicę kupionéj; londyńskie przeciwnie cokolwiek się podniosły; na inne place tranzakcij prawie nie było.

Na Berlin 2 m. $148,^{3}$; doraźnie $150,^{5}$

„ Londyn 3 m. $147,^{9}$; „ $151,^{5}$

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 22 — 28 czerwca.

	Stopa %	PARI	Piątek 22 czerw.	Sobota 23	Poniedz. 25	Wtorek 26	Środa 27	Czwar. 28	Stosunek ost. do pari na 100.
			CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU						
1. Papiery publiczne.			Ruble						
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	.	.	80	.	81,50	83,50	83 1/2
Bilety Skarbu Kr. Pol.	4 3/25	100	.	.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	106	.	.	.	.	.	141 1/3
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z. 300) z kup.	5	45	53	.	.	.	.	.	117 7/10
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	28	.	.	.	.	.	93 1/3
	5	30	34,50	.	.	.	.	.	113
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	45	.	.	.	.	.	45
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	60	59,25	60,17	60	60,25	60,25	60 1/4
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,31 1/9	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	*84,50	.	.	.	.	.	*84 1/2
6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	111	.	.	111,25	111,25	111,33	111 1/3
„ „ z 1866 r.	5	.	105,50	105,50	.	105,50	105,50	105,50	105 1/2
Metaliki (300) lutowe	4	100	101	101	100,75	100,67	100,67	100,67	100 2/3
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	101,50	101,25	101	101	101	101	101
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	.	.	.	.	.	*84,50	*84 1/2
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	85,33	85	85,25	85,33	85,33	85,33	85 1/3
„ „ „ ser. 2	4	100	84,25	83,50	83,67	83,50	83,50	.	83 1/2
kupon	.	.	.	.	.	.	.	0,06 2/3	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	.	64	67	.	111 2/3
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	58,25	58	.	58		58	58
„ „ Teresp. (100)	5	100	.	.	.	.	.	*93	*93
„ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	*93	*93
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	128	128	128	.	.	.	102 2/5
Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	4 1/2	100	98	.	.	.	.	.	98
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	138,30	138,75	138,45	138	137,85	137,70	148 3/10
Gdańsk (100) „	.	92,857	.	.	.	.	.	.	.
Hamburg (M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	.
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,304	.	.	.	*212,25	.	.	*150 2/3
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75,214	9,30	9,34	9,31	.	9,32 1/2	.	147 9/10
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,857	.	.	.	.	.	*111,75	*148 1/2
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	.	.	.	.	.	*104,85	*112 9/10
				.	.	*99,16	.	.	*99 1/6
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	7,50						
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	145 2/3
Dukat holenderski	.	3	4,20	.	.	.	.	.	.
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	140
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,62.906	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Peter.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Hamburg.
bankowa:	6%	6	10	4	5	9	7	—
giełdowa:	—	7 (8)	9 (8)	4	5	9	7	8 1/2 (9)

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 19 Czerwca.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)	w d. 26 Czerwca.
	r u b l i		
1. Skup: Portfel a) wexli krajowych..	1.168.525, 81½	+ 118.207, 39½ — 66.990, 56½	1.219.742, 64½
b) „ zagranicznych	791.666, 81	+ 83.501, 91 — 365.595, 36	509.573, 36
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	1.482.749, 06	+ 75.560, 06½ — 102.115, 26½	1.456.193, 86
3. „ na zast. towarów a) wełny .	53.262, 58½	+ 152.557, 41½ — 9.120	196.700,
b) in. tow.	230.918, 59½	+ 10.277, 84 — 4.420	236.776, 43½
Łącznie (3)	284.181, 18	+ 149.295, 25½	433.476, 43½
4. „ „ kosztowności..	529.535, 79	+ 10.517, 83 — 2.644, 28	537.409, 34
5. Otwarte kredyta.	3.654.083, 27	+ 453.277, 14½ — 585.777, 94	3.521.582, 47½
6. Kasa: Monety srebrne............	2.778.266, 62	— 2.943, 50½	2.775.323, 11½
„ złote	29.988, 44	—	29.988, 44
Bilety Banku Polskiego	925.548	+ 9.092	934.640
„ Kred. Cesarstwa......	963.654	+ 165.142	1.128.796
Łącznie (6)	4.697.457, 06	+ 171.290, 49½	4.868.747, 55½

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,
w d. 14/15 czerwca.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski.
	f r a n k ó w	
Fundusz metaliczny	613.083071	362.047375
Portfel	718.330801	781.756925
Zaliczenia na złoto i rozm.	39.159089	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	80.432800	277.461350
Dług skarbu i inne wart..	157.442997	375.000000
	1.608.508758	1.796.265650

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.
	f r a n k ó w	
Bilety w obiegu	873.038775	649.158625
Przekazy z term. kilkod..	25.265934	15.302525
Rachunki bieżące prywatne......	391.330074	513.183675
Rachunki bieżące skarbowe......	76.070015	178.174225
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000
Zysk do kapit. doliczony .	7.044770	—
Inne bierniki	53.259184	86.621600
	1.608.508758	1.796.265650

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Bank francuski.** Sprawozdanie z czynności banku francuskiego za r. 1865 przedstawia w bardzo pochlebném świetle kierunek téj instytucji niosącéj pomoc handlowi i przemysłowi krajowemu. Na dowód podajemy niektóre cyfry:

Bank francuski zdołał utrzymać w r. 1865 stopę skupu przecięciowo na $3^2/_8$ %, kiedy w r. 1864 wynosiła $6^1/_2$ %. Wprawdzie rozmaite sprzyjające okoliczności, jak np. świetne obroty handlowe przyczyniły się znacznie do utrzymania tak niskiéj stopy skupu; większa wszakże zasługa należy się bezwątpienia rozumnemu kierunkowi.

Hojność banku względem handlu i przemysłu, okazuje się najdobitniéj z tego, że z podanych w ciągu grudnia 1865 r. do skupu wexli na 249.125.140 fr., tylko za 5.034.858 czyli $1^3/_4$ % nie było przyjętych. Z podanych zaś w ostatnich 3ch dniach grudnia na 102.210.790 fr. wexli, tylko za 517.170 fr. czyli $^6/_{10}$ % odrzucono. O ile zaś bank francuski stara się o podniesienie drobnego handlu, dowodzi ta okoliczność, że pomiędzy podanemi w ostatnich 3-ch dniach grudnia wexlami znajdowało się 17.162 sztuk na niższe od 100 fr. sumy, a 45.000 sztuk na sumy od 100 do 500 fr. (Austrjacki bank narodowy nie przyjmuje wcale do skupu wexli wystawionych na sumy mniejsze od 300 guldenów czyli 750 fr.). W ciągu całego 1865 r. bank fr. skupił wexli za 6 miljardów franków, z których na Paryż przypadło $2^1/_2$ miljarda, a na filje prowincjonalne $3^1/_2$ miljarda. Dywidenda wynosiła 154 fr., na akcję 1000 fr. Tranzakcje banku w interesie lombardowym (zastawu) wynosiły zaledwie $^1/_{15}$ część skupu wexli, a mianowicie około 400 miljonów fr. Godném uwagi jest, że w pośród téj sumy 400 miljonów, mieści się zastawionych akcij i obligów kolei żelaznych za $270^1/_2$ miljonów fr., a papierów rządowych tylko za $110^1/_2$ miljonów.

— **Pożyczka przymusowa w Wenecjańskiém.** Na mocy dekretu z d. 25 maja 1866 r. rospisaną zostaje na królestwo wenecjańskie przymusowa pożyczka 12.000.000 guldenów, czyli 7.428.560 rubli. Wpłynąć ma do skarbu w 6-ciu miesięcznych ratach w srebrze lub złocie, podług kursu przez rząd ustanowionego. Rząd roskłada pożyczkę na prowincje, te zaś na gminy w stosunku opłacanego przez nich podatku gruntowego i budynkowego. Dla ułatwienia spłaty rat pożyczkowych, wolno bez uzyskania na to oddzielnego upoważnienia rządu zastawiać lub sprzedawać nieruchomą i ruchomą własność gminną, niemniéj podwyższać bezpośrednie podatki gminne. Oprócz tego dozwoloném zostało gminom podwyższyć na lata 1867 i 1868 miejscowe podatki konsumcijne o 15%. W zamian za wniesione raty, rząd wydawać będzie 6-procentowe certyfikaty na prowincje w wysokości 100, 10 i 1 guld. Począwszy od 1 stycznia 1867 r., połowa podatku gruntowego i budynkowego może być płaconą pomienionemi certyfikatami *al pari*, z doliczeniem narosłych procentów.

— **Statystyka ludności Włoch.** Z ogłoszonych świeżo prac nowego biura statystycznego włoskiego, podajemy następujące ciekawsze cyfry:

Wedle ostatnich obliczeń, ludność Włoch liczy 21.777.334 dusz, z których:

	mężczyzn	*kobiet*	*razem*	*stosunek do ogółu ludn.*
Zajmujących się: rolnictwem { uprawą roślin.... 7.341.988; hodowlą zwierząt. 277.510; przemysłami pomocniczemi ... 89.133 }	4.869.421	2.839.210	7.708.631	35, 4%
„ przemysłem górniczym i przerobem płodów górniczych......	58.551	—	58.551	0,27
„ rękodziełami	1.379.505	1.692.740	3.072.245	14,06
„ handlem	542.090	92.348	634.438	2,92
„ sztukami wyzwolonemi	407.722	126.763	534.485	2,46
„ usługą domową	160.077	313.497	473.574	2,18
Duchowieństwa	122.753	41.622	164.415	0,76
Urzędników cywilnych	130.597	—	130.597	0,6
Wojskowych (w r. 1861)	240.044	—	240.044	1,11
Właścicieli ziemskich	—	—	604.437	2,78
Wspieranych i żebrzących	—	—	305.343	1,41
Niemających stałego zatrudnienia (dzieci, starzy, chorzy i t. d.)	2.530.286	5.320.288	7.850.574	36,05

Z powyższego okazuje się, że na sto ludności przypada produkcijnéj 58,65%, nieprodukcijnéj 41,35%.

Długi i dochody państw.

	Długi	Dochody	na głowę ludności: długi	na głowę ludności: dochody	Stosunek długu do l. dochodu
	miljonów franków		f r a n k ó w		
Anglja	19.550	1.750,^{5}	674	60,^{3}	11,^{17}
Stany Zjednoczone .	15.000	2.118,^{6}	477,^{7}	67,^{4}	7
Francja	15.872	2 084,^{8}	423,^{2}	55,^{6}	7,^{6}
Rosja	6.952,^{3}	1.377,^{2}	114	22,^{5}	5
Austrja	6.549,^{5}	1.229,^{5}	187	35	5,^{3}
Hiszpanja	4.800	588,^{6}	294,^{4}	36	8
Włochy	4.405,^{6}	669,^{4}	202	30,^{7}	6,^{5}
Holandja	2.117,^{8}	224,^{3}	605	64	9,^{4}
Turcja	1.237,^{5}	356,^{6}	33	9,^{5}	3,^{5}
Portugalja	1.072,^{8}	122,^{4}	275	31,^{4}	8,^{7}
Prusy	1.008,^{7}	566,^{2}	52,^{2}	29,^{3}	1,^{7}
Belgja	626,^{7}	164	127,^{8}	33,^{4}	3,^{8}
Danja	242,^{2}	26,^{5}	151,^{4}	16,^{5}	9
Grecja	178	26,^{5}	136,^{9}	20,^{4}	6,^{7}
Kr. Polskie	177,^{9}	98,^{1}	33,^{3}	18,^{3}	1,^{8}

Cyfry te wzięliśmy w części z *Ekonomisty* belgijskiego, wprowadzając konieczne sprostowania. Tak np. zamiast wygórowanéj cyfry dochodu Stanów Zjednoczonych 4.435 miljonów, mieszczącéj wpływy nadzwyczajne z pożyczek wojną spowodowanych, wzięliśmy dochody zwyczajne na rok 186$^{6}/_{7}$ obliczone. 396/m. dolarów = 2118,^{6}/m. fr. Dodajemy cyfry Królestwa Polskiego dotyczące, według obliczeń na rok bieżący.

W ostatniéj kolumnie podajemy stosunek cyfry długu do jednostki dochodu, t. j. ile razy dług przenosi dochód budżetowy. Najkorzystniéj tu przedstawiają się Prusy, a po nich Królestwo Polskie.

Przypominamy, że jeszcze przed Prusami stać powinna Szwajcarja, która tu nie jest wykazana, dla tego właśnie, że nie ma długu. Szwajcarja miewa tylko długi czasowe, zawsze prawie mniejsze niż czynniki (activa) kasy federalnéj. (ob. Horn—*Annuaire du Crédit public*).

W drukarni Gazety Polskiéj. Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.